

Πρόγραμμα Δοκίμιο Α' τάξης Δημοτικού (2023-2024)

Το πρόγραμμα «Δοκίμιο Α' Τάξης» απευθύνεται σε μαθητές/μαθήτριες της Α' τάξης Δημοτικού και διεξάγεται σε παγκύπρια βάση από τη σχολική χρονιά 2021-2022. Την ευθύνη διεξαγωγής του Προγράμματος έχει το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΔΔΕ). Σκοπός του Προγράμματος είναι η διερεύνηση του βαθμού επίτευξης των βασικών στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος (ΑΠ) στα Ελληνικά και τα Μαθηματικά από τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Α' τάξης Δημοτικού.

Το δοκίμιο αξιολόγησης Ελληνικών αξιολόγησε 14 βασικούς στόχους σε σχέση με δύο άξονες: (α) Κατανόηση Γραπτού Λόγου και (β) Παραγωγή Γραπτού Λόγου. Το δοκίμιο αξιολόγησης Μαθηματικών αξιολόγησε 17 βασικούς στόχους οι οποίοι αντιστοιχούσαν σε έξι θεματικές ενότητες: (α) Αριθμοί μέχρι το 20, (β) Πρόσθεση και αφαίρεση μέχρι το 20, (γ) Αριθμοί μέχρι το 100, (δ) Πρόσθεση και αφαίρεση μέχρι το 100, (ε) Επίλυση προβλήματος προσθετικής δομής και (στ) Γεωμετρία.

Η χορήγηση των δοκιμίων πραγματοποιήθηκε σε 292 δημόσια Δημοτικά σχολεία παγκύπρια. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών/μαθητριών που συμμετείχαν ανήλθε στους/στις 8307 για το δοκίμιο των Ελληνικών και στους/στις 8653 για το δοκίμιο των Μαθηματικών.

Με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης Rasch, τα έργα του δοκιμίου Ελληνικών ήταν σχετικά εύκολα για την πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών. Όσον αφορά στο δοκίμιο Μαθηματικών, τα αποτελέσματα της ανάλυσης κατέδειξαν ότι τα έργα του δοκιμίου ήταν ακόμα πιο εύκολα για την πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών. Σημειώνεται ότι τα έργα των δοκιμίων αναμένεται να έχουν χαμηλό βαθμό δυσκολίας, καθώς οι στόχοι που εξετάζονται θεωρούνται βασικοί. Συνεπώς, η πλειοψηφία των παιδιών προβλέπεται ότι θα τους έχει κατακτήσει με την ολοκλήρωση της Α' τάξης του Δημοτικού.

Τα αποτελέσματα του Προγράμματος φαίνεται να δείχνουν ότι στην πλειοψηφία τους οι μαθητές/μαθήτριες που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα έχουν πετύχει τους

βασικούς στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος, που αναμένεται να πετύχει ένας/μία μαθητής/μαθήτρια στα Ελληνικά και τα Μαθηματικά, πριν την ολοκλήρωση της Α' τάξης.

Συγκεκριμένα, η ανάλυση των δεδομένων του δοκιμίου Ελληνικών κατέδειξε ότι η πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών πέτυχε τους στόχους Κατανόησης και Παραγωγής Γραπτού Λόγου σε ποσοστό μεγαλύτερο του 70%, με εξαίρεση τρεις στόχους: *Συμπεραίνουν το γενικό θέμα του κειμένου* (66,3%), *Χρησιμοποιούν ορθά τελεία, θαυμαστικό και ερωτηματικό* (54,6%) και *Αξιοποιούν ορθά καταλήξεις ρημάτων στον ενικό αριθμό* (64,7%).

Όσον αφορά στο δοκίμιο Μαθηματικών, όλοι οι στόχοι που εξετάστηκαν επιτεύχθηκαν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80%, με εξαίρεση τρεις στόχους: *Συμπληρώνουν αριθμητικά μοτίβα* (71,2%), *Υπολογίζουν τον μειωτέο/αφαιρετέο σε διαφορές μέχρι το 10* (69,3%) και *Επιλύουν λεκτικά προβλήματα ρουτίνας μιας πράξης αθροιστικής δομής, σχηματίζοντας κατάλληλη μαθηματική πρόταση* (78,8%).

Αξιοποιήθηκαν, επίσης, δεδομένα που αφορούσαν σε δημογραφικά στοιχεία των μαθητών/μαθητριών. Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν οι μεταβλητές «φύλο» και «υπηκοότητα», σε σχέση με τα αποτελέσματα των δοκιμίων.

Στο δοκίμιο των Ελληνικών, ως προς τη μεταβλητή «φύλο», σε 13 από τους 14 στόχους που αξιολογήθηκαν, τα κορίτσια είχαν μεγαλύτερο ποσοστό επίτευξης από το αντίστοιχο των αγοριών με τις διαφορές να κυμαίνονται μεταξύ 0,6% (*Αξιοποιούν ορθά καταλήξεις ρημάτων στον ενικό αριθμό*) και 8,8% (*Συντάσσουν προτάσεις με κεφαλαίο στην αρχή και τελεία στο τέλος*) υπέρ των κοριτσιών.

Στο δοκίμιο Μαθηματικών, ως προς τη μεταβλητή «φύλο», σε 12 από τους 17 στόχους που αξιολογήθηκαν, τα αγόρια είχαν μεγαλύτερο ποσοστό επίτευξης από το αντίστοιχο των κοριτσιών. Η μικρότερη διαφορά στο ποσοστό επίτευξης των στόχων μεταξύ των δύο φύλων ήταν 0,1% στους στόχους *Επιλύουν λεκτικά προβλήματα ρουτίνας μίας πράξης αθροιστικής δομής, σχηματίζοντας κατάλληλη μαθηματική πρόταση* (υπέρ των αγοριών) και *Αναγνωρίζουν δισδιάστατα σχήματα* (υπέρ των κοριτσιών). Η μεγαλύτερη διαφορά στο ποσοστό επίτευξης των στόχων μεταξύ των

δύο φύλων ήταν 6,9% στον στόχο *Υπολογίζουν το άθροισμα αριθμών πολλαπλάσιων του 10 μέχρι το 100* (υπέρ των αγοριών).

Ως προς τη μεταβλητή «υπηκοότητα», στο δοκίμιο των Ελληνικών οι μαθητές/μαθήτριες με κυπριακή υπηκοότητα είχαν μεγαλύτερα ποσοστά επίτευξης από ό,τι οι μαθητές/μαθήτριες με μη κυπριακή υπηκοότητα σε όλους τους στόχους και στους δύο άξονες. Συγκεκριμένα, η διαφορά στα ποσοστά επίτευξης των στόχων ανάμεσα στους/στις μαθητές/μαθήτριες, ως προς τη μεταβλητή αυτή, κυμάνθηκε στον άξονα «Κατανόηση Γραπτού Λόγου» μεταξύ 4,8% και 21,5%, ενώ στον άξονα «Παραγωγή γραπτού λόγου» μεταξύ 11,2% και 20,5%. Οι διαφορές στα ποσοστά επίτευξης σε 8 από τους 14 στόχους, ανάμεσα στα παιδιά με κυπριακή και μη κυπριακή υπηκοότητα, ήταν μεγαλύτερες του 15%.

Σε όλους τους στόχους του δοκιμίου των Μαθηματικών, όπως και στο δοκίμιο των Ελληνικών, οι μαθητές/μαθήτριες με μη κυπριακή υπηκοότητα είχαν χαμηλότερα ποσοστά επίτευξης από τους/τις μαθητές/μαθήτριες με κυπριακή υπηκοότητα. Οι διαφορές στα ποσοστά επίτευξης, ανάμεσα στα παιδιά με κυπριακή και μη κυπριακή υπηκοότητα στην πλειοψηφία των στόχων ήταν μικρότερες του 10%. Μεγαλύτερη διαφοροποίηση, στο ποσοστό επίτευξης ως προς τη μεταβλητή υπηκοότητα, εντοπίστηκε στους στόχους *Συμπληρώνουν αριθμητικά μοτίβα* (12,3%) και *Επιλύουν λεκτικά προβλήματα ρουτίνας μιας πράξης αθροιστικής δομής, σχηματίζοντας κατάλληλη μαθηματική πρόταση* (19,3%).

Τη σχολική χρονιά 2023-2024 χορηγήθηκε για πρώτη φορά ερωτηματολόγιο χορηγητή/χορηγήτριας, με σκοπό τη διερεύνηση των στάσεων των εκπαιδευτικών που χορήγησαν τα δοκίμια απέναντι στο Πρόγραμμα, τη διαδικασία χορήγησης και το περιεχόμενο των δοκιμίων. Φάνηκε ότι οι στάσεις της πλειοψηφίας των εκπαιδευτικών που χορήγησαν τα δοκίμια Ελληνικών και Μαθηματικών στην Α' τάξη Δημοτικού ήταν θετικές απέναντι στο Πρόγραμμα. Συγκεκριμένα, συμφώνησαν ότι το συγκεκριμένο Πρόγραμμα, καθώς και τα αποτελέσματά του, είναι χρήσιμα για τους εκπαιδευτικούς, το σχολείο και το εκπαιδευτικό σύστημα γενικότερα. Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δήλωσε, επίσης, ότι τα αποτελέσματα του Προγράμματος επιβεβαιώνουν τις πληροφορίες που ήδη γνωρίζουν για τους/τις μαθητές/μαθήτριές του.

Περαιτέρω, οι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν σε υψηλά ποσοστά (>70%) ότι, τόσο το δοκίμιο των Ελληνικών όσο και των Μαθηματικών, ανταποκρίνονταν στον στόχο τους και ήταν κατάλληλα για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα, καταθέτοντας παράλληλα και κάποια σχόλια και εισηγήσεις για το περιεχόμενο των δοκιμίων.

Τα πιο πάνω ευρήματα παρουσιάζονται εκτενώς στην παρούσα έκθεση.